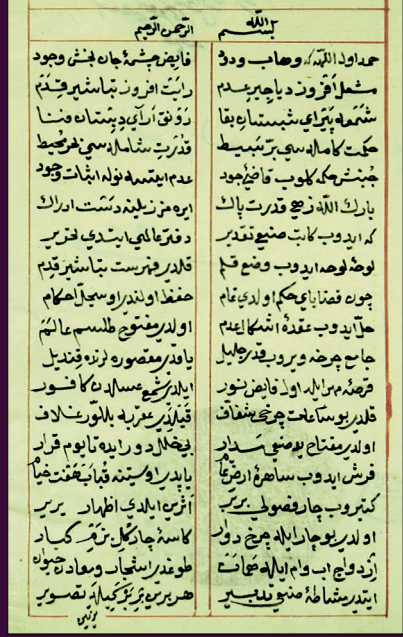

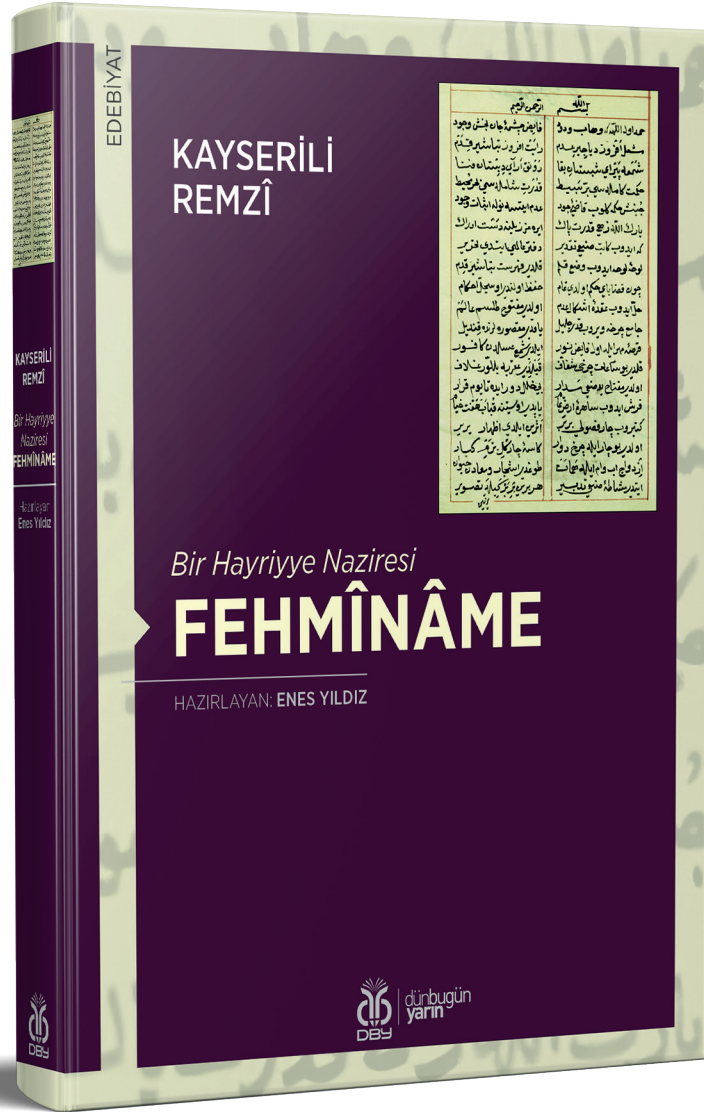
KAYSERİLİ REMZÎ

Bir Hayriyye Naziresi

FEHMÎNÂME

HAZIRLAYAN: ENES YILDIZ

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2021, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 203

Edebiyat: 91

ISBN 978-625-7471-50-3

Sertifika No: 52315

Birinci Baskı: İstanbul, 2021

Yazar: Kayserili Remzî

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Hazırlayan: Enes Yıldız

Editör: Haluk Gökalp

Baskı Hazırlık: DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Egokitap (Sertifika No: 51549)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Kayserili Remzî

Bir Hayriyye Naziresi Fehmînâme

Hazırlayan: Enes Yıldız (Dr.); Editör: Haluk Gökalp (Prof. Dr.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2021.

306 s. ; 15,0 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 203)

ISBN 978-625-7471-50-3

1- Edebiyat 2- Mesnevi 3- Kayserili Remzî

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4

Cağaloğlu - Fatih / İstanbul

Tel.: +90 212 526 98 06

www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

KAYSERİLİ REMZÎ

Bir Hayriyye Naziresi

FEHMİNÂME

Hazırlayan: **Enes Yıldız**

İçindekiler

Kısaltmalar	6
Ön Söz	11

Bölüm I

Nâbî Muakkibi Bir Şair: *Kayserili Remzî*

1. Hayatı	15
2. Edebî Kişiliği	21
3. Eseri	26

Bölüm II

Divan Şiiri Nasihatnâme Geleneğinde *Fehmînâme*'nin Yeri

1. Divan Edebiyatında Nasihatnâme Türü ve Nasihatnâmeler	29
2. <i>Fehmînâme</i> ve <i>Hayriyye</i> İlişkisi	34
3. <i>Fehmînâme</i> ve <i>Lutfiyye</i> İlişkisi	43
4. <i>Fehmînâme</i> ve <i>Sohbetü'l-Ebkâr</i> İlişkisi	52

Bölüm III

Bir Hayriye Naziresi: *Fehmînâme*

1. Şekil Özellikleri.....	63
1.1. Nazım Şekli	63
1.2. Mesnevinin Adı	63
1.3. Şairin Adı/Mahlası	64
1.4. Eserin Yazılış Tarihi	64
1.5. Bölümler ve Başlıklar	65
1.6. Beyit Sayısı.....	68
1.7. Kafiye ve Redif.....	69
1.8. Vezin.....	73
2. Muhteva Özellikleri	75
2.1. Tevhit ve Münacat.....	77
2.2. Na't.....	79
2.3. Mukaddime.....	81
2.4. Sebeb-i Te'lif	82
2.5. İbadetler.....	84
2.6. Kelime-i Şehadet.....	85
2.7. Namaz ve Abdest	86
2.8. Oruç	87
2.9. Hacc ve Ka'be.....	88
2.10. Zekât ve Sadaka	89
2.11. İlim ve Çalışma	90
2.12. Akıl.....	92
2.13. Kıyâfetnâme	92
2.14. Himmət	94
2.15. Şehir Şiirleri.....	94
2.15.1. Kahire Methiyesi	95
2.15.2. İstanbul Hicvi.....	96
2.16. İffet ve Livata	98
2.17. Açgözlülük, Hırs ve İstiğna.....	99
2.18. Lisan.....	100
2.19. Gıybet.....	100
2.20. Mizah	101

2.21. Komşuluk.....	102
2.22. Hoşgörü ve Müsamaha.....	102
2.23. Edep ve Evladı Terbiye Etme	103
2.24. Kibir ve Tevazu.....	103
2.25. Uzlet.....	104
2.26. Sır Saklamak	105
2.27. İhlas	106
2.28. Nifak ve Hile	106
2.29. Nefis	107
2.30. Falcılık ve Münecimlik.....	107
2.31. İçki ve Afyon.....	108
2.32. Süslenmek.....	108
2.33. Borç	109
2.34. Ölüm.....	110
2.35. Kendini Bilmek ve Makam Peşinde Koşmamak.....	111
2.36. Yalandan Sakınma.....	111
2.37. Bahar ve Tefekkür.....	112
2.38. Şiir	113
2.39. Sözünde Durma ve Sabır	113
2.40. Evlilik.....	114
2.41. Bekârlık.....	115
2.42. İstikamet.....	115
2.43. Ziraat	116
2.44. Rıfk	117
2.45. Çalışkanlık	117
2.46. Adalet ve Zulüm.....	118
2.47. Rüşvet.....	118
2.48. Oyun ve Eğlence.....	119
2.49. Makam-Mansıp	119
2.50. Kimya.....	119
2.51. Tıp	120
2.52. Dua ve Hatime	121
3. Dil ve Üslup Özellikleri	121

Bölüm IV

Metin

1. Metin Kurulumunda İzlenen Yol.....	131
2. Transkripsiyon Alfabeti.....	132
3. Transkripsiyonlu Metin.....	133
Sonuç	287
Kaynakça	291
Tıpkıbasım Örnekleri	295

Ön Söz

Türk edebiyatında *Kutadgu Bilig* ile başlayan güçlü bir nasihatnâme geleneği vardır. Yüzlerce örneğiyle nasihatnâmeler, insana iyiyi, doğruyu ve güzeli göstererek dünya ve âhiret mutluluğuna ulaştırmak amacıyla kaleme alınmışlardır. Klasik Türk edebiyatı nasihatnâme geleneği içerisinde doğrudan çocukları ve gençleri muhatap alması bakımından Nâbî'nin *Hayriyye* adlı mesnevisinin ayrı bir yeri vardır. Nâbî, manzum nasihatnâme türünün en tanınmış örneklerinden olan *Hayriyye*'de yedi yaşındaki oğlu Ebu'l-Hayr Mehmet Çelebi şahsında bütün çocuklara ve gençlere öğütlerini sıralar. Nâbî bu eseriyle şairleri etkilemiş ve çocuklara yönelik nasihat kitaplarının yazılmasına vesile olmuştur. *Hayriyye*'yi örnek olarak yazılan eserlerden birisi Sünbülzâde Vehbî'nin *Lutfiyye* adlı mesnevisidir.

Sünbülzâde Vehbî gibi Kayserili Remzî Efendi de *Hayriyye*'yi örnek olarak *Fehmînâme* isimli bir mesnevi yazmıştır. İşte elinizdeki bu eser, *Hayriyye*'nin bugüne kadar üzerinde hiçbir çalışma yapılmamış kayıp naziresidir.

Fehmînâme üzerine çalışma fikri, Medine Ârif Hikmet Kütüphanesindeki araştırmalarımız sırasında hâsıl oldu. XVI. yüzyıl divan şairlerinden Müslimî'nin *Dîvânı*'nı neşre hazırlarken Remzî'nin *Fehmînâme*'sini tevafuk eseri gördük. Araştırmalarımız sonunda

Remzî ve *Fehmînâme* üzerine hiçbir bilimsel çalışma yapılmadığına şahit olduk. Bugüne kadar ihmal edilmiş ve günyüzüne çıkmamış bu önemli eserin her yönüyle araştırılmaya muhtaç olduğu kanaatiyle eser üzerine çalışmaya başladık ve çalışmalarımızın sonunda bu eser ortaya çıktı.

“Bir Hayriyye Naziresi: *Fehmînâme*” adlı bu çalışma dört bölümden oluşmaktadır: Çalışmanın ilk bölümünde XVIII. yüzyıl divan şairlerinden Kayserili Remzî Efendi’nin hayatı, edebî kişiliği ve eseri tanıtılmıştır. Tezkireler başta olmak üzere diğer biyografik kaynaklarda şair ve mesnevisi hakkında hiçbir bilgiye ulaşamadığımızdan Remzî’nin hayatı ve edebî kişiliği hakkındaki bilgi ve değerlendirmeler tamamen *Fehmînâme*’den yola çıkılarak ortaya konmuştur. İkinci bölümde ise *Fehmînâme*’nin divan şiiri nasihatnâme geleneğindeki yeri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla öncelikle nasihatnâme türü ve nasihatnâmeler hakkında genel bilgi verilmiş ve ardından *Fehmînâme* ile *Hayriyye*, *Lutfiyye* ve *Sohbetü’l-Ebkâr* ilişkisi mukayese yolu ile incelenmiştir. Üçüncü bölümde söz konusu mesnevi biçim, içerik, dil ve üslup özellikleri bakımından incelenmiştir. “*Fehmînâme*’nin Şekil Özellikleri” başlığı altında “*nazım şekli, mesnevinin adı, şairin mahlası, eserin yazılış tarihi, bölüm ve başlıklar, beyit sayısı, kaftiye, redif ve vezin*” üzerinde durulmuştur. *Fehmînâme*’nin muhteva özellikleri ise eserdeki konu sıralarına göre tek tek ortaya konmuştur. Bu bölümün sonunda mesnevinin dil ve üslup özelliklerini bulmak mümkündür. Eserin şekil ve muhteva incelemeleriyle ilgili bulgu ve ileri sürülen görüşler tanık beyitlerle ortaya konulmaya çalışılmıştır. *Fehmînâme* ile ilgili örnek beyitlerin numaraları beyitlerin sonunda verilmiştir.

Çalışmanın dördüncü bölümünde *Fehmînâme*’nin metni ortaya konmuştur. Metin, *Fehmînâme*’nin ulaşabildiğimiz tek nüshası olan Medine Ârif Hikmet Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar Bölümü, 237/811 arşiv numarasında kayıtlı nüsha üzerinden kurulmuştur. Şunu belirtmek isteriz ki metni ortaya koyarken eserin tek nüsha olmasından

kaynaklanan birçok problemle karşılaştık. Eserde müstensih hatası, metindeki siliklik, mürekkep akması, üzeri çizili kelimelerin olması veya bizden kaynaklı yanlış ve eksikliklerin olacağı muhakkak ve tabiidir. Bu nedenle doğru okuduğumuzdan emin olmadığımız bazı mısraların sonuna soru işareti “?” koyduk. Eksiklik ve kusurlar noktasında yapılacak eleştiri, metin kısmında teklif edilecek farklı okuma öneri ve uyarıların çalışmamıza ve bize katkı sağlayacağını belirtmek isteriz. Temennimiz *Fehmînâme*’nin yeni nüsha veya nüshalarının bulunmasıyla en kâmil metnin ortaya çıkmasıdır.

Fehmînâme’nin en önemli özelliklerinden birisi Nâbî’nin *Hayriyye*’sine nazire olarak yazılmasıdır. Remzî’nin etkilendiği diğer eser ise Nev’î-zâde Atâyî’nin *Sohbetü’l-Ebkâr* adlı mesnevisidir. Biz bu çalışmada *Fehmînâme* mesnevisini şekil ve muhteva açısından inceleyip tek nüsha üzerinden metin ortaya koyduk ve *Fehmînâme*’nin üç mesneviyle -*Hayriyye*, *Lutfiyye*, *Sohbetü’l-Ebkâr*- aralarındaki ilişkiyi genel olarak değerlendirdik. Şunu ifade etmek gerekir ki bu çalışmadan ayrı olarak *Sohbetü’l-Ebkâr*, *Hayriyye*, *Lutfiyye* ve *Fehmînâme* üzerine mesnevilerin *metinlerarasılık*, *nazirecilik*, *intihal* ve *öykünme* ilişkilerini de ihtiva eden mukayeseli ve kapsamlı bir çalışmaya da ihtiyaç vardır.

Çalışmalarım sırasında maddi ve manevi yardımlarını gördüğüm başta kıymetli hocam Prof. Dr. Haluk GÖKALP olmak üzere tüm hoca ve dostlarıma teşekkürü borç bilirim. Eksikliklerine rağmen bu çalışmanın klasik Türk edebiyatı mesnevi geleneği, nasihatnâme türü ve bu konuda yapılacak yeni çalışmalara katkı sağlaması dileğiyle... Kudemânın dediği gibi *amelimiz mebrûr, sa’yimiz meşkûr, kusûr-ı mevfûrumuz ma’zûr* ola. Gayret bizden tevfiğ Allah’tandır.

Dr. Enes Yıldız

Bölüm IV

Metin

1. Metin Kurulumunda İzlenen Yol

1. Metin, *Fehmînâme*'nin ulaşabildiğimiz tek nüshası olan Medine Ârif Hikmet Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar Bölümü, 237/811 arşiv numarasında kayıtlı nüsha üzerinden kurulmuştur.
2. Metinde “*Oktay New Transkripsiyon*” adlı yazı tipi kullanılmıştır.
3. Beyitler tarafımızca numaralandırılmıştır.
4. Köşeli parantez “[]” içerisinde varak numaraları verilmiştir.
5. Bölüm başlıkları koyu ve italik olarak yazılmıştır.
6. Metinle ilgili derkenar, satır araları veya satır kenarlarındaki yazılar dipnotta verilmiştir.
7. Arapça veya Farsça kelimelerin başına gelen edat ve ön ekler; Farsça birleşik isimler, türemiş sıfatlar ve birleşik sıfatlar; Farsça benzetme edatları; Farsça ikili tekrarlar; yapım eki işlevindeki Farsça ekler kısa çizgi “-” ile ayrılmıştır.
8. Arapça ve Farsça kelimelerdeki hurûf-ı med olan “*elif, vâv, ye*” harfleri “*â, û, ve î*” şeklinde gösterilmiştir.
9. Mesnevîde “*b*” ile yazılmış “*-up*” zarf-fiil eki, çeviri yazılı metinde “*p*” şeklinde okunmuştur.
10. “*dâyim-dâ'im*” örneğinde olduğu gibi bu tür kelimelerin yazılışında mesnevîye bağlı kalınmış “*hemze veya ye*”li yazılmıştır.
11. Atıf vâvları “*u, ü, vu, vü*” şeklindedir.
12. Farsça “*vâv-ı ma'dûle*” (°) biçiminde gösterilmiştir.

13. Sonu şeddeli Arapça kelimeler çift konsonantla yazılmıştır ancak bazı yerlerde vezin gereği tek konsonantla yazılmıştır.
14. Çeviri yazılarda 'aşk- ışk, 'ayş- 'ıyş gibi iki şekilde okunabilen kelimelerin okunuşunda birlik sağlanmış ve tek şekil benimsenmiştir.
15. Metinde geçen özel isimlerin ilk harfi büyük yazılmış ancak ek geldiğinde kesme işaretiyle ayrılmamıştır.
16. Kelimeye birleşik yazılan "ile" ler bazı yerlerde vezin gereği ayrı yazılmış, kelime ve "ile" arasına kısa çizgi "-" konulmamıştır.
17. Metin tamiri yapılan yerler köşeli parantezle "[]" gösterilmiştir.
18. Doğru okunduğundan emin olmadığımız yerlerde mısra sonlarına parantez içinde soru işareti "(?)" konulmuştur.

2. Transkripsiyon Alfabeti

ا (آ)	a, ā	ض	z, ḏ
ا (أ)	a, e, ı, i, u, ü	ط	ṭ
ب	b, p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ʿ
ث	s	غ	ġ
پ	p	ف	f
ج	c, ç	ق	q
ح	h	ك	k, g
خ	ḫ	ك	ñ
چ	ç	ل	l
د	d	م	m
ذ	z	ن	n
ر	r	و	v, u, ū, ü, o, ö
ز	z	ه	h, a, e
ژ	j	لا	la, lā
س	s	ی	y, ı, i, î
ش	ş	ء	ʾ
ص	ş		

Fehmînâme

TRANSKRİPSİYONLU METİN

[1b]

Bismillāhirrahmānirrahīm

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

1. Hāmd ol Allāha ki Vehhāb [u] Vedūd
Fāyız-i çeşme-i cān-bağş-ı vücūd
2. Meş‘al-efrüz-ı deyācīr-i ‘adem
Rāyet-efrüz-ı tebāşīr-i kıdem
3. Şem‘a-pīrā-yı şebistān-ı beķā
Revnaķ-ārā-yı debistān-ı fenā
4. Hīkmet-i kāmilesi berr-i basīṭ
Kudret-i şāmilesi baḥr-i muḥīṭ
5. Cünbüş-i ḥükme gelüp kâdī-i cūd
‘Adem itse n’ola işbāt-ı vücūd
6. Bārekallāh zihī kudret-i pāk
İremez zeyline dest-i idrāk
7. Ki idüp kātib-i şun‘ı taķdīr
Defter-i ‘ālemi itdi taḥrīr
8. Levḫa-i levḫa idüp vaz‘-ı kalem
Kıldı fihrist tebāşīr-i kıdem

9. Çün kazâyâ-yı hikem oldı tamâm
Hıfz olundı o sicill-i ahkâm
10. Hâll idüp ‘uqde-i eşkâl-i ‘adem
Oldı meftûh-ı tılsım-ı ‘âlem
11. Câmî‘-i çarha virüp qadr-i Celîl
Yağdı maşûrelerinde qandîl
12. Karşa-i mihr ile ol fâyiz-i nûr
Eyledi şem‘-i ‘aselden kâfûr
13. Kıldı bu sâ‘at-i çarhı şeffâf
Kıpladı ‘akrebe billûr gılâf
14. Oldı miftâh-ı yed-i şun‘ı medâr
Bî-ğalel devr ide tâ yevm-i qarâr
15. Ferş idüp sâhire-i arz[1] tamâm
Yapdı üstine qubâb-ı heft-hıyâm
16. Getirüp çâr fuşûlı bir bir
Eşerin eyledi izhâr yir yir
17. Oldı bu çâr ile çarh-ı devvâr
Kâse-i çâr-gül-i bezm-i kibâr
18. İzdivâc-ı eb ü ümm ile hemân
Toğdı eşcâr u ma‘âdin hayvân
19. İtdi meşşâta-i şun‘ı tedbîr
Her birin bir berikiyle taşvîr¹
- [2a]
20. ‘Asel ü qand ü kirâş ile piyâz
Oldılar birbirinden mümtâz

¹ Derkenâr: *Tezyîn*.

21. İdemez âteşün ef‘âlini âb
Nice itsün ‘amel-i bâdı türâb
22. Bunlaruñ kârına sa‘y itse hevâ
Zâyî‘ olur ‘ameli cümle hebâ
23. Viremez çâşnî-i qandı ‘asel
‘Amel-i zerde de âhen muhtel
24. Diğkat ile olur iseñ nâzır
Kendi özünde bu tefâvüt zâhir
25. Yed-i çâlâk idemez kâr-ı qadem
Dîde emrinde şumâh oldı aşam
26. Kişver-i nuğka emîr oldı zebân
Heme lâl ü o faşîhu‘l-ıbyân
27. Nev‘-i insânda da var fark-ı şedîd
Nazar eyle var ise rây-ı sedîd
28. Bûriyâ-bâf ile bir mi zer-düz
Şan‘atın gerçi o da itdi bürüz
29. ‘Âlimüñ yirini tutmaz câhil
Har-ı lâ-yefhem olur mı kâmil
30. Şoğbet-i ‘ilm olur mağz-ı hayât
Qurbet-i câhil olur merg ü memât
31. Nefes-i ‘âlim olur bād-ı nesîm
Nefes-i câhil olur riğ-i ‘akîm
32. Cây-ı bezzârı tutamaz neccâr
Kefş-ger² kârını bilmez tüccâr

² Derkenâr: *Pâbuççu*.

33. Bilmez eṭvâr-ı re'âyâ-yı mülûk
Mâlikûn kârın idemez memlûk
34. Nice şeyde de teḳâbü'l peydâ
Zıdd ile münkeşif olur eşyâ
35. Kalem ü seyf ikisi de elzem
Varamaz seyf maḳâmına kalem
36. Bilemez huşk-i terûn encâmın
Germ serdüñ viremez aḥkâmın
37. Olmadı kulzüm-i şun'ına kerân
Fehmüñ irdigi kadar ol nigerân
38. Diḳḳat eyle var ise ma'rifetüñ
Her varaḳ defteridür ma'rifetüñ
39. Her varaḳ oldu bir icmâl saña
Cümlenüñ 'âkıbet-i kâr[ı] fenâ
40. Görmeyen fenn-i fenâdan varaḳı
Hece taşından olur çok sebaḳı
- [2b]
41. Mâha noksân irişür mihre zevâl
Ḳalacaḳ nür-ı Hudâ-yı müte'al
42. Ey Hudâvend-i 'amîmü'l-iḥsân
Ḥâlîḳu'l-ḥalḳ [u] kerîm ü mennân
43. Merkebüm leng ü tarîküm pür-pîç
Meded it kim mededüm ḳalmadı ḥiç
44. Kendüme gelsem idüp ḥâle nazâr
Göremem kendümi bir zerre kadar

45. 'Adem-i şırfa neden vehm-i vücüd
Oldı hep menşe'i noḳşân-ı vücüd
46. Umarın ola şeffî' rüz-ı kıyâm
Levh-i dîbâce-i âyât-ı 'izâm
47. Ḥazret-i şâh-ı rusül hâdî-i kü'l
Muştafâ nür-ı hüdâ şem'-i sübül

Na't-ı Bihterîn-i Kâ'inât 'Aleyhi Efdalü's-şalavât

48. Nür-ı kevneyn hidâyet güneşi
Şeh-i dâreyn nebiyy-i Ḳureşî
49. 'İzzet-efzâ-yı serîr-i i'câz
Enbiyâ fahri maşîr-i i'câz
50. Mihr-i tâb-nâk-ı sipihr-i levlâk
Müjde-pîrâ-yı vemâ erselnâk
51. Evvelîn ḥarf-ı suḫûr-ı taḳdîr
Evvel âḫirde pesîn-i tedbîr
52. Maḥrem-i ḥâş-ı harîm-i ev ednâ
Vâḳıf-ı mes'ele-i inne illâ
53. Mehbiṭ-i mü'temen-i Rûḥ-ı emîn
Refref-ârâ-yı reh-i 'illiyyîn
54. Mevrid-i vaḥy-i celîl ü tenzîl
Nâsiḳ-i ḥükm-i bütûn-ı İncîl
55. Kâsir-i ḳâmet-i Lât u 'Uzzâ
Raḥne-endâz-ı ḳuşûr-ı Kisrâ
56. Raḥş-ı raḥşende süvâr ya'ni Burâḳ
Berḳ-veş gurre si mâh-ı berrâḳ

57. Zübde-i mâ-ḥaşal-ı nüṣṣa-i cūd
Mīve-i nüh-ṭabaḳ-ı bezm-i vücūd
58. Nāzım-ı dürr-i ‘aṭā vü ihṣān
Yemm-i luṭf u keremī feyz-resān
59. Ḥāk-i pāk-i deri iksīr-i nazār
Süre elmās be-çeşm ehl-i şerer
60. Sā‘ī-i ḥıdmeti peyk-i Raḥmān
Çekdi bir raḥş-ı felek seyri hemān
- [3a]
61. Levḥa çün tevsen-i ‘azmīn sürdi
Müşkilin cümle yirinden gördi
62. Felegüñ olmağıla zıll-ı girān
Sāye-bān oldı seḫāb-ı nīrān
63. Kāmēti naḥl-i berümend-i cinān
Sāyesi olmaz ise ṭañ mı ‘iyān
64. Nūru da gālīb idi ḥurşīde
Cismi bīnende idi çün dīde
65. Görmede cümle cevānib yeksān
Peşine baḳmaz idi şems-i cihān
66. Getirüp bunda ‘Aṭāyī nādīr
Mu‘ cizātını beyānda fāḫīr
67. Oldı çün nāfe-güşā-yı ikbāl
‘Arz-ı ḥāl itdi o sultān[a] ḡazāl
68. Ḥāk-ı pāyından olup vāye-sitān
Kīse-i miski pūr kıldı hemān

Kaynakça

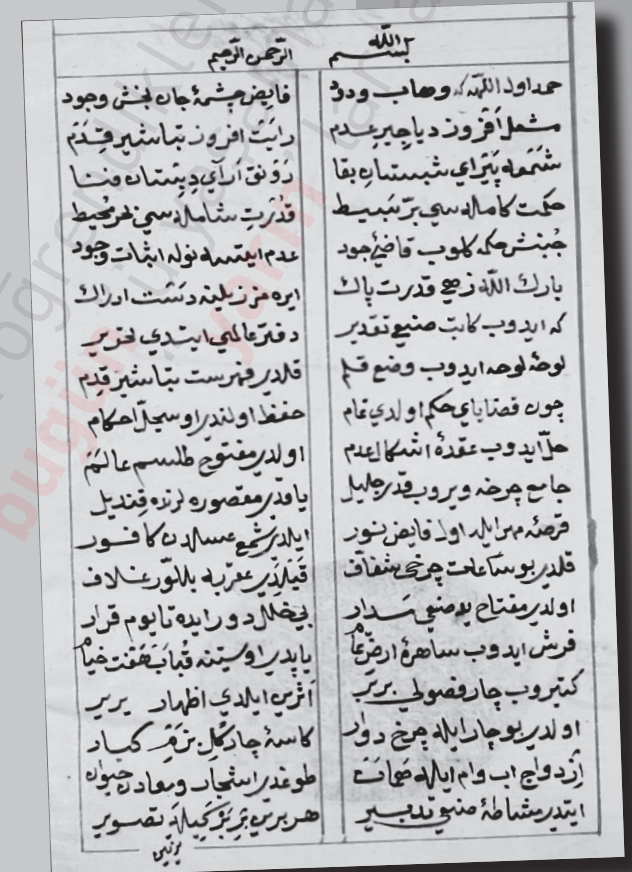
- Adıgüzel, S. (2009). *Modern Azerbaycan Edebiyatında Dede Korkut (Metinlerarası Çözümlemeler)*. Ankara: Fenomen Yay.
- Akkuş, M. (2007). *Klasik Türk Şiirinin Anlam Dünyası Edebi Türler ve Tarzlar*. Erzurum: Fenomen. Yay.
- Aksoy, Ö. A. (1988). *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*. Ankara: İnkılâp Yay.
- Aktulum, K. (2004). *Parçalılık/Metinlerarasılık*. Ankara: Öteki Yay.
- Akün, Ö. F. (1994). Divan Edebiyatı. *TDV İslam Ansiklopedisi* (C. 9, S.389-427). Ankara: TDV.
- Ayçiçeği, B. (2018). Bağdatlı Rûhî'nin (ö. 1014/1605-1606) Gazellerinde Deyimler. *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, 38, 163-202.
- Ayverdi, İ.; Topaloğlu A. (2007). *Türkçe Sözlük*. İstanbul: Kubbealtı Yay.
- Banarlı, N. S. (1971). *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi I.-II*. İstanbul: MEB. Yay.
- Beyzadeoğlu, S. A. (2004). *Sünbülzâde Vehbî Lutfiyye*. İstanbul: MEB. Yay.
- Bilgin, A. A. (2003). Lutfiyye. *TDV İslam Ansiklopedisi* (C. 27, S. 236-237). Ankara: TDV.
- Bilkan, A. F. (1997). *Nâbî Divânı*. İstanbul: MEB.
- Canım R. (1988). Pendnâmeler ve Türk Edebiyatında Benzer Nitelikli Öğüt Kitapları. *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, III, 153- 159.
- Devellioğlu, F. (2004). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitapevi Yay.

- Dilçin, C. (1983). *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*. Ankara: TDK. Yay.
- Dilçin, C. (1983). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Ankara: TDK. Yay.
- Erkal, A. (2014). *Nâbi, Yusuf Nâbi Efendi*. <http://teis.yesevi.edu.tr>. Erişim Tarihi: 20.09.2020.
- Gökalp Alpaslan G. G. (2009). Metinlerarası İlişkiler Işığında Cemal Süreyya Şiirinin Bileşenleri. *Turkish Studies*, 4/1-I, 435-463.
- Gökalp, H. (2009). *Müvî Nâlân u Handân*. Adana: Karahan Yay.
- Gökalp, H. (2012). Başlangıçtan Günümüze Türk Edebiyatında Tür ve Şekil Bilgisi. Aça, M., Kocakaplan, İ., Ceylan, Ö. (Ed.), *Eski Türk Edebiyatında Nazım Şekilleri Edebi Türler* (188-467). İstanbul: Kesit Yay.
- Gökcan Türkoğan, M. (2014). İlm-i Kıyâfet ve Firâset Bağlamında Mustafa İbn-i Evrenos'un Hâzâ Kitâb-ı Firâset-nâme ve Kıyâfet-nâme'si. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7/34, 172-195.
- Gürgendereli, M. (2014). *Sünbül-zâde, Vehbî Mehmed Efendi*. <http://teis.yesevi.edu.tr>. Erişim Tarihi: 20.09.2020.
- İpekten, H. (1991). Atâi Nev'îzâde. *TDV İslam Ansiklopedisi* (C. 4, S. 40-42). Ankara: TDV.
- İpekten, H. (2003). *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*. İstanbul: Dergâh Yay.
- İpekten, H. (2014). *Nev'î-zâde Atâyî*. <http://teis.yesevi.edu.tr>. Erişim Tarihi: 20.09.2020.
- İpekten, H. vd., (1988). *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.
- Kaplan, M. (1961). Nâbi ve Orta İnsan Tipi. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* XI.
- Kaplan, M. (1990). *Hayriyye-Nâbi (İnceleme-Metin)*. Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Kaplan, M. (2002). Türk Edebiyatında Manzum Nasihat-nâmeler. *Türkler Ansiklopedisi*, 11, 791-805.
- Kaplan, M. (2019). *Nâbi Hayriyye*. Kültür ve Turizm Bakanlığı: <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr>, Erişim tarihi, 22.03.2020.
- Karahan, A. (2006). Nâbi. *TDV İslam Ansiklopedisi* (C. 32, S. 258-260). Ankara: TDV.

- Karaköse, S. (2017). *Nev'î-zâde Atâyî Divânı*. Kültür ve Turizm Bakanlığı: <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr>, Erişim tarihi, 22.03.2020.
- Kartal, A. (2014). *Doğu'nun Uzun Hikâyesi Türk Edebiyatında Mesnevi*. İstanbul: Doğu Kütüphanesi Yay.
- Kaya, B. A. (2011). Atasözleri ve Deyimlerin Divân Şiirinde Kullanımı ile Divânların Bu Söz Varlıklarımız Bakımından Önemi. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 6, 11-54.
- Köksal, M. F. (2014). *Mehmed Remzî*. <http://teis.yesevi.edu.tr/>, Erişim tarihi, 22.03.2021.
- Kuru, S. S. (2010). Sünbülzâde Vehbî. *TDV İslam Ansiklopedisi* (C. 38, S. 140-141). Ankara: TDV.
- Külekcî, N. (2003). *Edebî Sanatlar*. Ankara: Akçağ Yay.
- Levend, A. S. (1943). *Divan Edebiyatı, Kelimeler ve Remizler, Mazmunlar ve Mefhumlar*. İstanbul: İnkılap Kitapevi Yay.
- Levend, A. S. (1963). Ümmet Çağında Ahlâk Kitaplarımız. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 89-115.
- Levend, A. S. (1988). *Türk Edebiyatı Tarihi*. Ankara: TDK. Yay.
- Mengi, M. (2000). *Divan Şiiri Yazıları*. Ankara: Akçağ Yay.
- Özay, Y. (2007). *Metinlerarası İlişkilerde Türk Halk Hikâyeleri*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Öztekin, Ö. (2008). Modern Türk Şiirinde Geleneği Yeniden Üreten Bir Şair: Nâzım Hikmet ve Metinlerarasılık. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 25, 129-150.
- Pala, İ. (2003). *Ansiklopedik Divân Şiiri Sözlüğü*. İstanbul: L&M. Yay.
- Pala, İ. (2006). Nasihatnâme. *TDV İslam Ansiklopedisi* (C. 32, S. 409-410). Ankara: TDV.
- Şemseddin Sami (1986). *Kâmus-ı Türkî*. İstanbul: Endurun Kitabevi Yay.
- Türkan, K. (2013). Ruhsatî'nin Şiirlerinde Metinlerarası Bağlamda Halk Hikâyeleri. *Folklor/edebiyat*, 19/74, 73-84.
- Ulucan M. (2012). *Türk Kültür ve Edebiyatında Pend (Öğüt) Geleneği*. Prof. Dr. Mine Mengi Adına Türkoloji Sempozyumu Bildirileri, 214-223.
- Ünver, İ. (1986). Mesnevî. *Türk Dili, Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri)*. 415-416- 417/ Temmuz-Ağustos-Eylül, 430-563.

- Yelten, M. (2017). *Sohbetü'l-Ebkâr*. Kültür ve Turizm Bakanlığı: <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr>, Erişim tarihi, 22.03.2020.
- Yenikale, A. (2017). *Sünbülzâde Vehbî Dîvânı*. Kültür ve Turizm Bakanlığı: <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr>, Erişim tarihi, 22.03.2020.
- Yeniterzi, E. (2007). Anadolu Türk Edebiyatında Ahlakî Mesnevîler. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, X/10, 433-468.
- Yıldız, E. (2019). *Divanlarda Küçük Mesneviler*. Doktora Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi.
- Yıldız, E. (2020). Remzi'nin Fehmînâme'sinde Naat-ı Şerif. *Mecmua*, 5/10, 89-108.

Tıpkıbasım Örnekleri

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حد اود الله که وهاب و دود	حد اود الله که وهاب و دود
مشل افروز دیا جبر عدم	مشل افروز دیا جبر عدم
شعله پیرای شبستان بقا	شعله پیرای شبستان بقا
حکمت کاماله سبی بر تبیط	حکمت کاماله سبی بر تبیط
جنبش که کلوب قاضی جود	جنبش که کلوب قاضی جود
بارک الله ذیج قدرت پاک	بارک الله ذیج قدرت پاک
که ایدوب کاتب صنیع تدبیر	که ایدوب کاتب صنیع تدبیر
لوحه لوحه ایدوب وضع قلم	لوحه لوحه ایدوب وضع قلم
چون فضایی حکم اولدی عام	چون فضایی حکم اولدی عام
حل ایدوب عقده اشکال عدم	حل ایدوب عقده اشکال عدم
جام چرخه ویر و بقدیر جلیل	جام چرخه ویر و بقدیر جلیل
قرصه مرایله اولد فایض نور	قرصه مرایله اولد فایض نور
قلدر بوساعات چرخ شفاف	قلدر بوساعات چرخ شفاف
اولدی مفتاح بدیعی سدار	اولدی مفتاح بدیعی سدار
فرش ایدوب ساهه ارض عام	فرش ایدوب ساهه ارض عام
کتیروب چار فصولی بر رب	کتیروب چار فصولی بر رب
اولدی یوچار ایله چرخ دور	اولدی یوچار ایله چرخ دور
ازدواج اب وام ایله صفات	ازدواج اب وام ایله صفات
ایتدی مشاطه منوی تدبیر	ایتدی مشاطه منوی تدبیر

ماعه نقصان ایشور مهره زولا	قاله حق نوز خدای تمعال
ای خداوند عظیم الاحسان	خالق الخلق کریم و منان
مرکم لندک و طریقم پر پیچ	مدد ایت کم مددم فالمد پیچ
کندیمه کلم اید و بط لظفر	کوره هم کندیمی بر ذره قدر
عدم صرفه ندر و وهم وجود	اولدیر هب منشا نقصان و
اوماریه اوله شیمنع روز قیام	لوح دید باجه آیات غظام
حضرت شاه رساله های کل	مصطفی نوز خدی شیخ سنبال

نعت بهترین کائنات علیه افضل الصلوات

نور کونیه هدایت کونشی	شده دارین بی فرشی
عزت افزای سر بر انزان	ابنیا خزی مصیر اعجاز
مهر تابناک سیم سیر لولاک	فرده پیرای و ما ارسلناک
اولاین عرف سطور تقدیر	اولا زده پیرای ندبیر
تخریم خاص مریم او اذنی	واقف سئاله ان الا
مرتب موتمن روح امین	رف رف اری ره علیتین
مورد وحی جلیل و نزل	ناسخ حکم بطون انجیل
کاسر قامت لات و عزی	رضنه انداز قصور کسری
زخمش خشنده سوزایی براق	برقوش غم سبی ماه براق
زبده ماحصل سنائی وجود	سپوه نه طبق برنم وجود
ناظم در عطا و احسان	یم لظن و کرمی فیض رسان
خاک پاک دری اکسیر نظر	سوره الماسن بچشم اهن نظر
سای خدی بیک رحمان	چکدیر بر رخس فلک سیر رحمان

عسل و قند و کرات ایله پیاز	اولدیر بایر برندن محمات
ایده تراشندک افعالیه اب	نیجه انسون عمل بادیر تراب
یونلرک کارینه سیم ایتنه صوا	صناع اولور عملی جماله صبا
دیره نرچا شینه قندی غسئل	عمل زرده ده احسن مختل
دقت ایله اولور ایتسک ناظر	کندیر اوز مکرده بوتفاوت ظاهر
یدجالاک ایده نر کار فتم	دیبه امرن صماخ اولد اصم
کشتور نقطه امیر اولدیر زبان	نقل اولدیر و اوضیح التیبان
نوع انسانده و ارفق شند	نظر ایله وار ایسه رای سدیبه
بوریا باق ایله بری زردوز	صنعات کرچه اوده ایتدیر زور
عالمک بری طومر جاهل	غولایم اولور می کامل
صحت علم اولور محض جیات	قربت جاهل اولور مرک و مات
نفس عالم اولور باد نسیم	نفس جاهل اولور رج عقیم
جای بذار طونامز بخار	بکشیک کار خه بیلر بخار
بیلر اطواد رعایای ملوک	مالک کارین ایده نر ملوک
نیجه بیزده ره تقابل پیدا	صد ایله منکشق اولور اشیا
قلم و سبغ ایلکسیده الزم	وار امر سبغ مقابسه قلم
بیلر نر خندک ترک انجامن	کریم سترک ویره نر احکامن
اولدیر قلم صنعینه کران	فهمک ایدیکی قدر اولدیر کران
دقت ایله وار ایله معرفتک	هر ورق د فتریدر معرفتک
هر ورق اولدیر بر اجمال سکا	جماله نکه عاقبت کار فنا
کوریمه فرت فناده ورقه	صحه طاشندن الور جوق سبغ

مشکلن جمله برونه کوردی	لوحه چون توکس مزمن سوردی
سایه بان اولدی سماج نیران	فالحله اولغله ظل کرات
سایه بیج اولن ایسه لکلی عیان	قایق خنجر و مندرجه تان
جسمی بیننده ایدر چون ریه	نورده غالب ایدر هوریشیده
پشتنه باقر ایدی شمس جهان	کورمه ده جمله جواب یکسمان
مجزاتی بیسانده فاض	کیروب بویده عطای نادر
عرض حال ایدی اوسلطان ازال	اولدی چون نافه کشنای اقبال
کیسه سپیک بر قیلدی ههانت	خاکچایندن اولوب وایه تمان
کلمات ایلدی کفتنده حصا	کوکله سنند اولدیسسه عفا
اوله وصفنده غریق افکار	خوف حکمتدن ایدن خوفن جبار
خاتم حکیت اشباح اولدر	نقطه مبداء ارواح اولدر
کجدی شریعتله طغورقت فلیک	ایلدی طریقه مالک و ملکی
واردی افکار دبدغه کشتا	طبقاتینه جلالت کویا
منتهی دیننه دکله بعبده	سدرده قالدیر براق ایلد برید
کندیر انکله اوسلطان جهان	بینه سن رفرف ایدوب تحت ^{رفرف}
صدفن ایدی جداد رعدن	عاقبت فالدی اوره خدمتدن
هیج فرد اولدی آنه محرم	هرم قرنه ایدوب وضع قدیم
تک و تهمانه مالک وارنه فلک	ایردی برعالمه اخر کیدر تک
لازم اولان اکافوتسین اولدی	چونکه دینایله مابینه اولدی
کوردی مجلای اواد ناره جمال	کوش جانده ایشوب امر تعال
ایندی اصحابه بولطفی بقدر	یرینه کلدی چون اولدیر منیر

هشردک روحنه اولستو صلوة	ایلدی فزده فرمات صلوة
صلوات ایلد و سلام اوله منیم	الواصحابنه تاروز قیام
ریزه بی سنک ترازوی دوگون	روز میزانه بیر زوجه عون
اولدی تکبیر ایله دولت تاجی	مومنینک که غاز موارجی
بجمال بخ آل احمد	یا الهی بجلال سرمد
کوم ورحمتکی ایت اعطا	بو قولک ریزی به موصیج و سنا
رتبه قرب اوله صول موارجی	کوندر ایجا ایله او محتاجی
مد	مد
سایه بانک اوله عون جلای	مردم چشم فهیم جلای
لوحه خاطرک حل کاردی	حکوم پاره سبی عمرم وارک
پر تو نور حیایتم سن سن	باری سبیر بنیام سن سن
بدرک روزه دانا یاه حندا	سای ایدی کرمندن اعطا
یسوه نخل برو مندر پدر	اولدی زانک سنک ای نور نهر
بن سنکله باقرم دینایه	صالحه بی عماله زانک سایه
وقت تحریرده او شهر خوشتر	و طم شهر شهر قیتر
دو حه معرفت داد فرسوم	نه شهر سنجه کلزار علوم
نظر موهب علم کرام	نه شهر عنبطه که خطبه شام
کسسه اجردی علمدن بر باب	بر زمانه جمل ایله اولمشید قرآن
حی سنده دختر جمل و خذلان	طی سنده دفتر فضل و عرفان
قلن ایدر لر دی ههانا منسوخ	دفتر علای شباب ایله شیوخ
صید شهاب قهر دی خطا	مدرس جمله دکان علاح

استسبابك شرف كبلاني	لمعة بار قد نور اخني
سبما قطب صحح التبادات	صلح الدين رفيع الحالات
سبب صوفي وسيد كوسج	صدق برهانك بونار مخرج
لبك بوق حجة و بدر دن ساكه	كنديك ايت مرتبه فضل صنو
بولدي بوعالمك اهل خردي	فنيض فضيليله حيات ابري
شيب و روز ايلك بون كمالك	جسكي ايله ربا صنالاه هلال
دينه جانك چكوب كحل سواد	قبل نظر كا هيك صعب نقش مژاد
جسم تزيين جماليله اوسور	نفس تكميل كماليله اولور
يدك انوار جهان تاب جمال	دايم اولمز بولور البتة زوال
ايه من امانندكم بحر روان	حليته علم و كماله نقصان
ادي ادم ايدن عرفاندر	اوق يازكم شرف انساندر
كرفلان بن فلان اولسه عجب	ساده لوح اولسه اولور طاشر چلب
شرف عالمه نسيبدن بويتر	كفو اولور زهوه اولور سدر خيز
عالم و جاهل اولور صبه ي كيشنا	بس دكلامي بزه نظر قران
لبك اول علم دكلدر مقصود	كه ايله آدي دخال و عنود
اوله خلق ايجره مثال ابليس	مغني ماجه و اهل تلبس
ديني اوكرتمك ايكن كندو كايه	فتريله مثالي ايله الكفار
رحمت اول عالمه كه اوله حليم	ايليه تزكيه نفس سليم
ايديوب كند و بي حقه تقريب	ايله اخلاق ددي سحر تديب
اصل محمد و حسن اي صنع	اصلا اولان ايلز البته خطا
بوي خلق هنك عطري بدر	سندره اثار ادب فطري در

اولينيله دماغلره فكار	بردي دباغله قدير عطار
بوعندي قادر عيتر صياد	برك كل ايله برابر دي قتاد
شحنه سيز ايدي دكان انصاف	صدا نير عيشه دزد ايله صاف
قوة شامه يه كاشندي فتور	فرق اولمز دي نسيم و باصو
خاصه ذايقه فرقده خنل	شكر يك يري طوندي خنفل
فرق اولمز دي سنالاه يدت	بخت اولمز دي فرومز و همت
شدر حل ايلر ايدي صر طالب	آمد و وانه ايدر لر دي سنات
حمد لله كريم و ممتاز	شهر مر عماله اولدي ملان
هرنه فذك اولور ايسه ندر بس	شبه در شهر مده اولور هفت ناس
فقه و تفسير و اصوليه و حديث	هر بري اهلنه اولور حديث
بوكه باري سبب و نظم و نظا	سر فراز علماي اعلام
ملتقي الاجر انواع علوم	مرکز ديره اهل فهموم
فضالده بحر دكل فقرنا	حكمتنده متخير عفا
كورسده اكر تفسير اكر بحم الدين	كندي تفسيرنه ايلر دي بحمين
واعظ كا شيخ اولوب حيران	كندي و عظيمي ايدر در پنهان
كله فتوا يي ايدر دفع فساد	اجها دنده و اثار جهاد
ايله سم نوله دعاسن صر بار	ورد جانم كبي دلده تكرار
اوره لم نظمه دعاسياليه بنا	اوصل الله الي مطلبنا
سبب تاليف نظم	
اي چراغ طرب قلب بدر	روشن بخش دل و ديه تر
سنبلك كوي صندك واضح در	اثر شنه يي سننده لاج در

<p>مغنی الوالدین استر ائمه رتب علی بلوغت الیه کبار بودند در لطف خدا عزوجل ایدر البینه فزوعه ناسیر اولیا چون سکا پیرایه هوش گاه نوبت قلم بنیسه ایله الیقین اوستینه کتیردم اوپر نوده نوره در و کوه فاض که ایله دینه ادراک قریب ایلدم نامجب فیهی نامه باغله بازوی دله عزت ایله اوله او نزه سمدک بو کسر بیک نفس کیمه سن یا نکلن سکا و نزه ده نفی ساری یاد کار پدیرمدر دین سن روح محذوم غزی شاد ایله</p>	<p>ظاهر ایله کجروب دروشی استون الله سینی بر خور دار عالم وعافل اولوب ایله عمل اولدی دعوات بدر بر کسمایر اعلی چون سکا او نزه کوش کاوش ناهن اندیشه ایله بولغه کنج د فین کهرک جعفر وب محزون دلده افش ایلدم نوز نصیحت تنویر اغوشی نظمه قوی بچو خنامه هر جهان ایله ید وقت ایله خواهشتم بو بنم ای نوز بصر بوی خوب تر طوبی سن جانکده حشره دک اوله فیوض جانکی خلعت نظمی هر دم کبه سن ذکر خیر ایله بنی یاد ایله سن</p>
<p>وصیت بجمله در عبادت</p>	
<p>نوزم چمنستان وجود مؤمنه اولدی اهتم والزم خانه قلبی اوله عامیر چرک ذنبدن ایله کدی نی صلاح</p>	<p>ای نهال کاکلر ارشود وهل شغاله صلولدن اقدم اولوب انجام اموره ناظر سوزش توبه ایله بالانظر</p>

<p>اوله طاعات خذاده قایم حصن اسلام که اولدی و اولی ایکی رکنی شهادت ایله صلوة سنوی در ایکنی چون کایر اغنیایه پیشه سیدد حج و زکوة جمله نکر اولدی سیر افرازی نماز حج فرضینه وار آیت قلعه چاره تب عصیان فرزند قادر اولان نزه زکات عشر مثالی ویرر الله حتم بروی هلال رمضان چکرانک یلنه وار عجه بو حصان ایجره اولاندر سالم داخل باغ نعیم و وصلت آیت بو فرصت لر ایله نکر تاز سیمار ایله بیخ اوقات بر استور دیننده عماد اسلام چونکه دیوان خدا اولدی نماز نه سر و زبونه قدم بی تاب ظاهر و باطن ایدر اهل صلوات فضل کلمه شهادت</p>	<p>اوله قولوغن اولاده دایم پنج رکن آله اولوب در مبتدا اوچی کتخدان حج وز کوة ایکی سایی روح نبی عمره سور فقر احصه بی در صوم و صدق که اور همدم ار باب نیاز لانم ایفاسی بشتر ط قدرت بیره بر در دل ستر کدانه ویرر اموال غنی ید برکات از نورر بذلله انوار بی ماه یلده بر کره اولور خلفه عیان حشرن هر کندی مؤذر عجه بو رکن ایجره اولاندر غانم خانجی جاه مجیم کربت برینک فوننه کوسرتمه جوان عمل صالح فرضنده صفات طور را تکاله ای یوم ویتام اهل دیوانی در ار باب نیاز ایله ستر واره مولایه خطاب حالین عرض سیمع الدعوات</p>
---	--

<p>ای بدین بیوفخل شهادت بماترین زکین زکین اسلام کلمه اجمل جمله کلمات بو شهادت نذر امان امت بو شهادت سبب فرق ویدان بو شهادت در او مصباح هدایت بو شهادت نذر اساس محکم مرضی شرفی شرفی عاجل ایت شهادت اولاس اهل قبول ایلسون شهید شهادت شرف مؤمن مرکز ایمان نجات در احسان مرده سن ایندی احسان بو شهادت ناله اولوب رخصت</p>	<p>فرح افزای درون و آید اولین میوه باغ احکام کلمه طیبه پر برکات بر تو جده باب جنت غسل کفر ایله صبح ایمان کد بو شکله بولور بوز و ضیا قدرین اولدی بونگه محکم هادم اکل جرم هایل رتبه قرینه اولاس موصول دهن و قلبی طیب و زین بو شهادت ایاله اولدی انبیا بر نفسیده بو کلام زیبا اولاس نایل لطف رحمان</p>
<p>فضل کلمه شهادت</p>	
<p>غنیجه بی کم و کاست وقردن اول الوی پاک و ضو بوندن تشبیط عماله شیطان ابدست الله چن اهل عمل مضمضه رمزی بو کم انفرخی بو یوما اینجه ایاین بر آدم کیدر اندامکه بر خلعت نور</p>	<p>والد بیک ایدن قدی راست ایت رعایت ادبه دستکی یو طهمن قطعیه ایه اولور نالان ماسوی اللهدن ال یور اول انگله ذکر خداوند عفور بصه مزخاک مصلایه قدم اولاس لایق دیوان سنکور</p>

Bir Hayriyye Naziresi

FEHMÎNÂME

Türk edebiyatı manzum nasihatnâme geleneği içerisinde Nâbî'nin *Hayriyye* adlı mesnevisinin çok önemli bir yeri vardır. Nâbî, nasihatnâme türünün en tanınmış örneklerinden olan *Hayriyye*'de yedi yaşındaki oğlu Ebu'l-Hayr Mehmed Çelebi şahsında bütün çocuklara ve gençlere öğütlerini sıralar. Nâbî bu eseriyle şairleri etkilemiş ve çocuklara yönelik nasihat kitaplarının yazılmasına vesile olmuştur. İşte elinizdeki *Fehmînâme* adlı bu eser, *Hayriyye*'nin bugüne kadar üzerine çalışma yapılmamış bir naziresidir. Kayserili Remzî Efendi de Nâbî'den mülhemle *Fehmînâme*'yi oğlu Fehîm Çelebi şahsında çocuklara ve gençlere dinî, ferdî ve içtimai konularda nasihat etmek için yazmıştır. Çalışmada Kayserili Remzî Efendi'nin hayatı, edebî kişiliği ve eseri tanıtılmış; *Fehmînâme*'nin divan şiiri nasihatnâme geleneğindeki yeri tespit edilmiş; *Fehmînâme* şekil, muhteva, dil ve üslup açısından incelenmiş ve ulaşılan tek nüsha üzerinden metin ortaya konmuştur. Okuyanların müstefid olması dileğiyle...

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-7471-50-3

9 786257 471503